

Afscheidsspeech Diederik Samsom

Door de Voorzitter van de Tweede Kamer, Khadija Arib

13 december 2016

Geachte heer Samsom, lieve Diederik,

Als kind verslond je het boek 'Kinderen van Moeder Aarde' van Thea Beckman. Een toekomstroman die zich afspeelt op het eiland Groenland, waar ijskappen en gletsjers zijn gesmolten, vrouwen de scepter zwaaien en er geen geweld is. Waarschijnlijk is daar de basis gelegd voor jouw bezieling voor alles wat met de wereld te maken heeft. Een bezieling die je in je professionele leven altijd met je hebt meegedragen. Na je activistische jaren bij Greenpeace maakte je in 2003 de overstap naar Den Haag. "Om de wereld een stukje beter te maken", zei je toen. Jouw droombeeld van Nederland was – en is – een land dat uitblinkt in optimisme, samenwerking en onderlinge verbondenheid. Een land waar collectieve welvaart bóven individuele rijkdom gaat.

Je kwam op 30 januari 2003 in de Tweede Kamer. Toen nog met krullen. Je werd woordvoerder milieubeleid. Je maidenspeech, die ging over dierproeven, sloot je af met een citaat van Loesje: 'muizen gebruik je alleen om kaas te testen'. Als Kamerlid zorgde je onder meer voor draadloos internet in intercity's, en stond je aan de basis van de Warmtewet, die in 2009 door de Eerste Kamer werd aangenomen.

In 2012 werd je fractievoorzitter. Volgens Ariejan Korteweg, journalist bij 'De Volkskrant', was jij op dat moment – en ik citeer – "een jong maar al ervaren Kamerlid dat zó snel dacht dat hij soms leek te struikelen over zijn woorden en enthousiasme. Eén van de rode ingenieurs, mannen die wilden laten zien dat de PvdA ook een partij van doeners is, van praktische oplossingen voor slepende problemen."

Met datzelfde pragmatisme ging je de onderhandelingen in. In de samenwerking met de VVD zag je een kans om achterstallig onderhoud te plegen en stabiliteit te creëren. Het móest, zei jij. Het land was in crisis, en de kiezer had de VVD en PvdA tot elkaar veroordeeld.

Het werden niet je gemakkelijkste jaren. Het is niet voor niets dat jij het had over 'doorknokken', toen je je opnieuw kandidaat stelde voor het lijsttrekkerschap. Maar als er íets is dat jou typeert, dan is het dat je een vechter bent. Je krullen ben je inmiddels kwijt, maar je tomeloze energie niet. Je bent onvermoeibaar en strijdlustig. Dat bleek ook in de afgelopen campagneweken. Op 8 oktober deed je Apeldoorn, Deventer, Zutphen, Bronckhorst, Doetinchem en Oude IJsselstreek aan. Als je ervan uitgaat dat je begint en eindigt in Leiden, heb je het over een reis van vijf uur en twee minuten. Het

maakte jou niet uit. Jij bent het type dat pertinent weigert te accepteren dat een dag slechts 24 uur telt. 'Onmogelijk' of 'onhaalbaar' komen in jouw woordenboek niet voor.

Die drang om te winnen zat er al vroeg in. Op 16-jarige leeftijd schaatste je in je eentje de Elfstedentocht. Dat was op een moment dat de rayonhoofden in Friesland de 'Tocht der Tochten' nog niet verantwoord vonden. Je reed hem helemaal uit. Dat was niet dankzij je geweldige stijl. Dat zagen we onlangs op de ijsbaan in Groningen naast Lodewijk Asscher – een Bambi-momentje – maar puur op wilskracht en doorzettingsvermogen. En later aan de TU Delft moest er snel nog een studentenwoning worden verbouwd. Je medestudenten klaagden: dat redden we nooit. Jij ging op een stoel staan en zei: dat gaan we gewoon in twee dagen doen. En zo gebeurde het. Eric Wiebes, die andere ingenieur, was getuige.

Als Kamerlid won je de Nationale Nieuwsquiz – twee keer! –, de Nationale IQ-test en de Grote Geschiedenisquiz. Dat was de enige keer dat de fractie ingreep en jou heeft verboden om met spelletjes mee te doen. Het werd te gênant dat jij elke keer won. Jij bent misschien wel de enige Nederlander die op z'n iPad binnen enkele seconden elk onderzoek en ieder cijfer dat de overheid produceert tevoorschijn kan halen. Meestal is dat trouwens niet nodig, want alles zit al in je hoofd. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid kan daarover meepraten. Een delegatie hoogleraren vroeg jou een paar jaar geleden om je mening over hun nieuwe onderzoeksvoorstel. Toen zei jij: maar dat hebben jullie toch in 2004 al onderzocht? Dat bleek te kloppen. Je gaf er gratis nog een mondelinge samenvatting bij.

Ook in de Kamer zagen we die prestatiedrang. Soms leidde dat tot wrijving, ook binnen je eigen fractie, maar het gaf ook glans. Jouw gedrevenheid maakte dat je oplossingen kon vinden voor ingewikkelde politieke problemen. Zo had je een belangrijk aandeel in de Turkije-deal. Met Jesse Klaver diende je een initiatiefwetsvoorstel in over maatregelen in het kader van de in Parijs gemaakte klimaatafspraken. En met Gert-Jan Segers stelde je onlangs nog een initiatiefnota op, om met coöperatief bestuur de bezieling terug te brengen in publieke taken.

Beste Diederik,

Politiek kan mooi zijn. "Politiek verdeelt niet... het verbindt", zei jij tijdens het formatiecongres van de PvdA in 2012. Die verbinding heb jij steeds proberen te zoeken. Het heeft je niet gebracht waar je op hoopte. Politiek kan soms ook hard, onzeker en eenzaam zijn. In een interview in 'Trouw' zei je dat mensen je mogen verwijten dat je de idealen van de Partij van de Arbeid niet snel genoeg hebt verwezenlijkt. Maar het zegt niets over jouw intenties, over wat je innerlijk drijft. Ik wil je bedanken voor die

gedrevenheid en je betrokkenheid, in al die jaren dat je van binnenuit het verschil wilde maken.

Ik sluit af met een citaat van Loesje. 'Als je loslaat, heb je twee handen vrij'. Als iemand veerkrachtig is, dan ben jij het. En wat de toekomst ook brengt, wat die twee vrije handen ook zullen aangrijpen, ik weet zeker dat jou nog veel moois te gebeuren staat.

Het ga je goed.